

Δημοσιονομικές εξελίξεις 1985

Μετά την επιτυχημένη δημοσιονομική διαχείριση του 1984 (η απόκλιση στις πραγματοποιήσεις των μεγεθών του Γ.Π.Κ. από τις αρχικές προβλέψεις ήταν περίπου 1%) τα δημοσιονομικά μεγέθη κατά το 1985 φαίνεται να εξελίσσονται με μια τάση που πιθανό να οδηγήσει τελικά σε μεγάλες αποκλίσεις από τις αρχικές προβλέψεις.

Αν και τα διαθέσιμα στοιχεία δεν είναι αρκετά για να μας οδηγήσουν σε εκτιμήσεις με μεγάλο βαθμό ασφάλειας, παρόλα αυτά η εξέλιξη των μεγεθών του Τ.Π. προβλέπεται ως εξής:

1. Έσοδα

Τα έσοδα για το 1985 είχαν προϋπολογιστεί στα 1.215 δισ. με ρυθμό αύξησης έναντι του 1984, 30,7%. Από την μέχρι τώρα εξέλιξη των εσόδων δεν φαίνεται να φθάνουμε στο ποσό που είχε προϋπολογιστεί.

Επειδή τα διαθέσιμα αναλυτικά στοιχεία φθάνουν μέχρι το α' τρίμηνο του έτους δεν είμαστε σε θέση να δώσουμε κατά κατηγορία την εξέλιξη των εσόδων. Με βάση όμως τα συγκεντρωτικά στοιχεία του πρώτου 7μηνου που έχουμε στη διάθεσή μας προκύπτουν τα εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ I.	(Ποσά σε εκατ. δρχ.)				
	1983	1984	Ρυθμός μεταβ.	1985	Ρυθμός μεταβ.
Έσοδα μέχρι τέλους Ιουλίου	398.508	514.788	29,2%	607.601	18,0%
Έσοδα ετήσια (απολογιστικά)	733.397	929.260	26,7%	----- <u>Εκτιμήσεις</u> ----- (1.120.000) (20,5%)	
Ποσοστό είσπραξης εσόδων μέχρι 31/7 σε σχέση με τα ετήσια	54,3%	55,4%		(54,3%)	

Η αιτία του χαμηλού ρυθμού αύξησης των εσόδων το α' επτάμηνο του 1985 (18,0%) είναι η προεξλογική περίοδος όπου παρατηρήθηκε κάποια χαλαρότητα στις αρμόδιες φορολογικές υπηρεσίες. Ήδη όμως μετά τον σχηματισμό της νέας κυβέρνησης έχουν επι-

ταχυνθεί και θα επιταχυνθούν ακόμα περισσότερο το τελευταίο τετράμηνο οι σχετικές διαδικασίες και αναμένεται ότι στο υπόλοιπο του 1985 θα καλυφθεί σε κάποιο βαθμό η υστέρηση που παρατηρήθηκε στο επτάμηνο και έτσι θα φθάσουμε σε ετήσιο ρυθμό αύξησης των εσόδων 20-21% (σε σχέση με το 1984).

Το ποσοστό είσπραξης των εσόδων μέχρι τις 31/7 σε σχέση με τα προϋπολογισμένα ετήσια έσοδα είναι το 50%, σε σχέση όμως με τις εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων υποθέτουμε ότι θα είναι το 54% και τα συνολικά έσοδα θα φθάσουν γύρω στα 1.120 δισ. (αύξηση 20,5%). Έτσι, θα έχουμε υστέρηση εσόδων σε σχέση με τον Προϋπολογισμό περίπου 95 δισ. Η υστέρηση αυτή οφείλεται στο ότι έγινε υπέρεκτίμηση των εσόδων κατά 85 δισ. κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού, για να μειωθεί αντίστοιχα το έλλειμμα του Τ.Π. Σκοπός ήταν να φθάσουμε στο στόχο 10,2% του ελλείμματος του Γ.Π.Κ. σε σχέση με το Ακαθ.Εγχώριο Προϊόν, για γνωστούς λόγους.

2. Δαπάνες

Οι δαπάνες του Τ.Π. είχαν προϋπολογιστεί στα 1.414 δισ. (20 δισ. αποθεματικό) και εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στα 1.505,8 δισ. Η εκτίμηση των δαπανών του Τ.Π. έγινε με βάση τα μέχρι τώρα διαθέσιμα στοιχεία και πληροφορίες από τις υπηρεσίες του Γ.Λ.Κ. αφού λάβαμε υπόψη την εισοδηματική πολιτική, την αύξηση της τιμής του δολλαρίου και τα υπάρχοντα πιεστικά αιτήματα στη διεύθυνση Προϋπολογισμού.

- 3 -
ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

Κατηγορία Δαπανών	Προβλέψεις Προϋπ. 1985	(Ποσά σε εκατ. δρχ.)	
		Εκτιμήσεις Πραγματ/σεων	Διαφορά
Αποδοχές γενικά	552.077	568.000	15.923
(Υπηρετούντων)	(328.998)	(340.400)	(11.402)
(Συνταξιούχων)	(130.000)	(130.600)	(600)
(Επιχορηγήσεις)	(67.362)	(70.300)	(2.938)
(Λοιπές παροχές)	(25.717)	(26.700)	(983)
Εξυπηρέτηση Δημόσιου Χρέους	251.000	280.000	29.000
Αποδόσεις εσόδων τρίτων	89.494	89.000	-494
Επιστροφές φόρων-επιτοκίων	48.000	90.000	42.000
Επιτόκια Εξαγωγικά Ν.128/1975	(24.000)	(58.500)	(34.500)
Επιδότησεις Γεωργίας	76.895	100.895	24.000
Επιχορηγήσεις	149.060	150.000	940
(Ελλείμματα Συγκοινων. Φορέων)	(10.264)	(11.000)	(736)
Λοιπές δαπάνες	227.574	227.574	---
Αποθεματικό	20.000	---	-20.000
ΣΥΝΟΛΟ	1.414.100	1.505.869	91.769

Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού 1985 οι προβλέψεις μας μετά από προσπάθειες για μείωση των δαπανών, ήταν αρχικά 1.451 δισ. αλλά στο τελευταίο στάδιο έγινε περικοπή των δαπανών κατά 36 δισ. (κυρίως στα εξαγωγικά επιτόκια και στις επιδοτήσεις στη γεωργία) με αποτέλεσμα κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού να εμφανίζεται αυτή η υπέρβαση.

Αναλυτικά η υπέρβαση των δαπανών οφείλεται:

α) Αποδοχές: Υπέρβαση 15.923 εκατ.

- Δημιουργήθηκε επιπλέον δαπάνη από τη διαφορά του τιμαρίθμου στην καταβολή της ΑΤΑ που υπολογίζεται σε 2.400 εκατ.

(Υπόθεση Δ.Τ.Κ. κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού: 8% τελευταίο τετράμηνο 1984 και 6% α' τετράμηνο 1985).

- Επιπλέον δαπάνη από την εφαρμογή του νέου μισθολογίου στα ιδρύματα Υγείας-Πρόνοιας 3.000 εκατ.
- Επιπλέον δαπάνη από την εφαρμογή του νέου μισθολογίου στο προσωπικό των Δημοσίων Υπηρεσιών κατά 2.000 εκατ.
- Πρόσθετη δαπάνη από την εφαρμογή του νέου μισθολογίου στους συνταξιούχους 600 εκατ.
- Το ποσό της ΑΤΑ που θα καταβληθεί το Σεπτέμβριο 3.000 εκατ. και το οποίο είχε υπολογιστεί στο αποθεματικό.
- Πρόσθετη δαπάνη για υπερωριακή αποζημίωση του προσωπικού των Δημοσίων Υπηρεσιών 1.000 εκατ.

Εξυπηρέτηση Δημόσιου Χρέους: Υπέρβαση 29.000 εκατ.

- Στη συνεχή ανατίμηση του δολλαρίου έναντι της δραχμής. Ενώ κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού λήφθηκε σαν ισοτιμία 125 δρχ. ανά δολ. κατά την διάρκεια του α' εξαμήνου η μέση τιμή FIXING ήταν 135,27 δρχ. και για τις εκτιμήσεις από 1/7 μέχρι 31/12 λήφθηκε σαν βάση υπολογισμού η ισοτιμία δολ. της 30.6.85 (135,70 δρχ)
- Στον επιπλέον από τον προβλεφθέντα εξωτερικό δανεισμό του 1984 (75.000 εκατ.) που έγινε τον Δεκέμβρη του 1984 για κάλυψη του ανοίγματος ισοζυγίου πληρωμών για τον οποίο ουδεμία είχε γίνει πρόβλεψη για πληρωμές τόκων στον Προϋπολογισμό του 1985.
- Στην επιπλέον επιβάρυνση του Τ.Π. 1985 από τόκους εξωτερικού δανεισμού για το 1985 που έγινε πέραν του προβλεφθέντος (για κάλυψη ανοίγματος ισοζυγίου πληρωμών).

Επιστροφή φόρων-επιτοκίων: Υπέρβαση 42.000 εκατ.

- Οι πρόσθετες πιστώσεις για επιστροφές φόρων-δασμών-χαρτοσήμου-ΦΚΕ ανέρχονται στα 7.500 εκατ. και οφείλονται στην περικοπή των πιστώσεων κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού.
- Οι πρόσθετες πιστώσεις για επιδότηση επιτοκίων και εξαγωγών προβλέπεται να ανέλθουν στα 34.500 εκατ. Ένα μέρος των πρόσθετων πιστώσεων οφείλεται στην επιδότηση των ειδικών προθεσμιακών καταθέσεων των εμπορικών τραπεζών που δεν είχε προβλεφθεί

(7,5 δισ) και το άλλο στην περικοπή των πιστώσεων κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού.

Επιδότησεις στη Γεωργία: Υπέρβαση 24.000 εκατ.

- Η υπέρβαση αυτή οφείλεται στις πρόσθετες πιστώσεις που είναι αναγκαίες για να καλυφθούν τα ελλείμματα α) από τη διαχείριση των λιπασμάτων έτους 1984 όπου απαιτούνται 10.000 εκατ.επιπλέον των 14.000 εκατ.που έχουν προβλεφθεί στον Προϋπολογισμό του 1985 και β) από τη διαχείριση ζάχαρης όπου μέχρι σήμερα το άνοιγμα φτάνει περίπου σε 10.500 εκατ.και εάν δεν αυξηθεί η τιμή διάθεσης της ζάχαρης θα προστεθούν στο έλλειμμα άλλα 3.500 εκατ.μέχρι τέλους του χρόνου.

Σε ότι αφορά την εκτέλεση του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων, σύμφωνα με στοιχεία και πληροφορίες, η απορροφητικότητα των πιστώσεων θα είναι 100% με αποτέλεσμα το έλλειμμα του Π.Δ.Ε. θα ανέλθει στο Προϋπολογισμένο ποσό των 255.000 εκατ. Έτσι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αυτές το έλλειμμα του Γ.Π.Κ. θα φθάσει τα 640.869 εκατ. και το ποσοστό ως προς Ακαθ.Εγχώριο Προϊόν θα ανέλθει από 10,2% που είχε προϋπολογιστεί στο 14,3%.

Πρέπει να σημειωθεί ότι πέρα από το παραπάνω έλλειμμα υπάρχει και το έλλειμμα από τη διαχείριση πετρελαιοειδών το οποίο είναι αρκετά σημαντικό και πρέπει να καλυφθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Το πρώτο εξάμηνο του 1985 το έλλειμμα του λογαριασμού πετρελαιοειδών υπολογίζεται σε 20 δισ.περίπου, ενώ για ολόκληρο το χρόνο το έλλειμμα αυτό εκτιμάται σε 50 δισ.και 51 δισ. Έτσι το σωρευτικό έλλειμμα του λογαριασμού μέχρι και σήμερα ανέρχεται σε 100 δισ.και εκτιμάται ότι μέχρι τέλους του χρόνου θα ξεπεράσει τα 130 δισ.

Προτάσεις:

Για να μπορέσουμε το επόμενο 5μηνο να καλύψουμε την υστέρηση των εσόδων και να συγκρατήσουμε τις δαπάνες προκειμένου να περιορίσουμε το έλλειμμα του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους σε όρια που να πλησιάζουν κάπως τις αρχικές προβλέψεις, προτείνουμε τα παρακάτω:

α) Έσοδα:

Για να επιτύχουμε μια αύξηση των εσόδων θα πρέπει:

- 1) Να ενταθεί η προσπάθεια για πάταξη της φοροδιαφυγής με ενίσχυση του Ελεγκτικού Προσωπικού των Εφοριών και συστηματικότερη παρακολούθηση κύρια των διακινούμενων αγαθών.
- 2) Να κλειστούν με αυτόματο τρόπο οι 200.000 περίπου εκκρεμείς υποθέσεις φόρου εισοδήματος, επιχειρήσεων που κρατούν βιβλία Γ' και Δ' κατηγορίας, πράγμα που δικαιολογείται αυτή τη στιγμή, λόγω της έναρξης του δειγματοληπτικού ελέγχου που θα εφαρμοσθεί από το 1986.
- 3) Να ενταθεί η προσπάθεια είσπραξης των ήδη βεβαιωμένων χρεών στα Ταμεία.
- 4) Να επιδιωχθεί η αύξηση των εσόδων με αύξηση της φορολογίας ορισμένων ειδών (π.χ. τσιγάρα) που δεν θα επιρρεάσει σημαντικά τον τιμάριθμο και δε θα προκαλέσει μεγάλες αντιδράσεις του κοινού.

β) Δαπάνες:

Για να συγκρατήσουμε τις δαπάνες θα πρέπει:

- 1) Το ποσοστό διάθεσης όλων των δαπανών του Προϋπολογισμού να μην υπερβαίνει το 90% των εγγεγραμμένων πιστώσεων (εκτός από τις δαπάνες για μισθούς και συντάξεις καθώς και άλλες δαπάνες που προέρχονται από ανειλημμένες υποχρεώσεις, όπως το δημόσιο χρέος κλπ). Ειδικότερα όμως για τις λειτουργικές δαπάνες που φτάνουν τα 200 δισ. περίπου, το ποσοστό διάθεσης δεν θα πρέπει να υπερβεί το 75%.

- 2) Να ασκηθεί η κατάλληλη τιμολογιακή πολιτική για τις παρεχόμενες υπηρεσίες από τους συγκοινωνιακούς φορείς που επιχορηγούνται από το Δημόσιο, καθώς και για τα γεωργικά εφόδια και προϊόντα που τα ελλείμματα των διαχειρίσεων τους καλύπτονται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, όπως Λιπάσματα, Ζάχαρη, Πετρελαιοειδή κ.α.
- 3) Να επιβραδυνθεί κατά το δυνατόν ο ρυθμός απορρόφησης των πιστώσεων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με καθυστέρηση ορισμένων έργων που δεν έχουν απόλυτη αναπτυξιακή προτεραιότητα.
- 4) Να ανασταλούν οι προσλήψεις διοικητικού προσωπικού στο Δημόσιο Τομέα.
- 5) Να επανεξετασθεί άμεσα από τα Υπουργεία Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Βιομηχανίας και από την Τράπεζα της Ελλάδος το όλο πλέγμα των αποφάσεων και διατάξεων για την επιδότηση των εξαγωγών και των επιτοκίων που απορροφούν περίπου 60 δισ.δρχ., με στόχο την μείωση των δαπανών και τον προσανατολισμό των επιδοτήσεων στη σημερινή εξαγωγική πολιτική.